

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Félévre 6 K, negyedévre 3 K -
Vidéken: " " " 4 " 50f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Debrecen, Főter. Lamprocht-palota, földszint,
az udvarban hátul.

A városok új törvénye.

Debrecen jövő kormányzata.

Az elmúlt esztendő április havában ismertettük Fascho-Moys Sándor miniszteri tanácsosnak törvénytervezetét a városokra vonatkozólag. Ismertetésünknek akkor különösen az a része keltett feltűnést, a mely a főispáni állás megszüntetésére, meg a törvényhatósági bizottsági tagok számának leszállítására vonatkozik. Ezt a törvénytervezetet Tisza István gróf belügyminiszter az ősszel a képviselőház elé terjeszti és csupán abban az irányban tesz rajta változtatást, hogy a főispáni állást — politikai okokból — nem szünteti meg a városokban.

Tisza ezt a szándékát tegnap közölte hivatalos formában. Arad városa ugyanis, a miként már közöltük, kimondta, hogy a városatyák számának szaporítására és a választókerületek új beosztására vonatkozó tavalyi határozatokat hatályon kívül helyezi s így az idén ősszel is — a mikor a bizottsági tagok felének mandátuma lejár — a régi alapokon ejtik meg a törvényhatósági választásokat. — E határozat ellen két felebezést nyújtottak be a belügyminiszterhez, hivatkozva az előbbi határozatra. Tisza István gróf azonban a közgyűlési határozatot jóvá-

hagyta. A leiratot maga Tisza István gróf belügyminiszter írta alá; indokolásában kifejti, hogy a közgyűlési határozatot azért hagyja jóvá, mert a belügyminiszteriumban éppen most készül a városok szervezetéről szóló új törvény, melyet nagyon rövid idő alatt be fog nyújtani a képviselőházhoz a melyben a törvényhatósági bizottsági tagok jelenlegi számának is leszállítását tervezik, nem volna tehát értelme a mostani szaporításnak.

A városok eme új törvényének tervezetét biztos értesülés alapján alkalmunk van ismertetni.

A városok új törvénye teljesen külön készül a vármegyék törvényétől. A tervezet egészen átalakítja az önálló törvényhatóságok adminisztrációjának szervezetét. A javaslat ugyanis a mai rendszert a porosz és angol városi joggal egyeztetni össze. A polgárságnak több befolyást biztosít az ügyek menetére és lehetővé teszi a városok teljes önállóságát.

A városok új törvénye visszahelyezkedik a régi magyar jog helyes alapjára és a város közgyűlése a lakosság számára megfelelőleg legfőbb 120 tagból állhat. Ennyi lesz a képviselők száma Budapesten is és azonkívül csak Szegeden. Debrecenben jóval kevesebb.

A közgyűlés hatáskörét taxatív sorolja fel a törvényjavaslat.

A kisebb jelentőségű önkormányzati ügyeket kiveszi a közgyűlés hatásköréből és a városi választmány hatáskörébe utalja. A városi választmány a közgyűlés kebeléből alakított testület, a mely a közgyűlés és a tanács hatásköréből kivett ügyeket intézi el s előkészítő fóruma a közgyűlésnek.

A közgyűlés elnöke a polgármester lesz. A főispáni állást a javaslat megszünteti, de e tekintetben a miniszterelnök nézete eltér Fascho-Maysétól és javaslatot már ezzel a módosítással nyújtja be Tisza. A polgármestert a közgyűlés hat évre választja. A polgármestert állásában, a király erősíti meg. Helyettese az alpolgármester (tanácsi igazgató) lesz. Ot is a maga kebeléből három évre választja a közgyűlés.

A közgyűlés határozatainak végrehajtója a tanács marad, élén a tanácsi igazgatóval. A tanács tagjai lesznek az ügyosztályt vezető tanácsosok, a szakhivatalok főnökei s a törvényhatóság tagjainak sorából a közgyűlés még hat tiszteleti tanácsost választ. A tanács tagjait a közgyűlés választja, a főorvost, főkapitányt és főmérnököt a tanács előterjesztésére a főispán nevezi ki. A tanács vezetője a jövőben is a polgármester marad, de ő csak irányítani fogja a dolgokat. A tanács rendes elnöke a tanács igazgatója lesz.

Egy milliomos-lány kelengyéje.

A londoni hölgyvilág szenzációja.

Minden menyasszony érdekes. Hát még ha fiatal is, szép is, gazdag is, exotikus is! Mindenütt mindenki csak róla beszél; a kelengyéje közbámulat tárgya; az esküvőjére jobban tolonganak, mint a legszenzációsabb színházi bemutatókhoz. Bizony érdemes ilyen körülmények közt férjhez menni. Ezeket gondolhatta miss Rubé is, a napokban állt a londoni Vesminster- apátság oltára előtt. Mint a mesés gazdag Charles Rubé egyetlen leánya, számot tartott a themzoparti óriás város érdeklődésére. Papája Nyugat-Afrikában szerzte a millióit és ez a körülmény semmi esetre se szolgált akadályul a vőlegény, mr. Canning előtt, a ki mint Lord Garvagh egyetlen fia, szintén az első partiek közé tartozott. Elképzelhető tehát, hogy miss Rubé „trou-seau“-ja méltán izgatta a londoniak kíváncsiságát... és tegyük hozzá: a legmeszebbmenő várakozást is kielégítette. Az izlés és előkelőség csipkéből és himzsből

alkotott csodái voltak ott felhalmozva. — Mindenekelőtt a szép menyasszonyi ruha vonta magára a bámulatot. A meglehetősen erős selyemből készült menyasszonyi ruha dereka sima; a szoknya ezüst rózsákkal, lombozattal és löherelvelekkel van telehímézve. A virágok elől gyéren szóródnak széjjel és tizenkét hüvelyk széles s drága brüsszeli csipkéből dolgozott fodor hullámaiba vesznek el. Ez a fodor, valamint a szintén brüsszeli csipkéből való fátyol, a menyasszony anyjának ajándéka. A derék ujjá, melynek szövete rózsággal van díszítve, csak könyökig ér és csipke borítja. Az udvari uszály a két vállról hull alá, nehéz brokátból van szöve, melynek me-revségét chiffonhullámok enyhítik.

A menyasszony pongyolái és fogadó ruhái puha fehér muszlin tafotából valók, nehéz fehér selyem fodrokkal. A directoire szabású öltözékek tele vannak drága brüsszeli csipkeapplikációkkal s kék és ezüsttel átszőtt szalagból készült echarpe-ok tartoznak hozzájuk. Kalapjai finom, fehér fafor-gácsból valók, széles és lapos alakuak, bő-

logatós karimájuk, kék bársonnyal és széles ezüst himzéssel vannak díszítve, s hosszú tüllfátyollal ellátva. Jobb oldalt pompás fehér structoll bokréta díszleg, míg az egyik toll a hajig lecsüng. E kalapok fehér rózsabokrétákkal, gyémántokkal, csattokkal lovagiasan romantikus színezetet nyerne.

A sétálóruha fehér crépe de chineből készült. Szoknyája szélesen és gazdagon hull alá. Az egyetlen eltérő szín, mely e fehér ruhán mutatkozik, a halványkék kamé gombjai. Különösen elegánsak: egy zöld panne-bársonnyal díszített fekete selyem ruha; továbbá egy simán dolgozott fekete chiffon-estélyi ruha és két egészen fekete utcai ruha.

A „tea gowns“-ok valóságos mese-álmok, olyan lengék és mégis egyszerűek. Az egyik irhoni csipke-hullámokból áll, a másik crépe de chine, ecruszinű csipkegal-lérral s könyökig érő ujjakkal. A harmadik fehér csipkéből van „komponálva“, mely halványveres aljat borít, a negyedik pedig zöld pann bársony ruha értékes velencei csipkével.

Nagyvásár —
— **alkalmával**

Gerő E.

férfi, fiu és gyermekruha üzletében,
olcsóbban lehet vásárolni, mint bár-
kinél másutt.

Debrecen, Piacs-utca 47. sz., a Dréher sóresarnok és a Hángaria kávéház között.

A hat beválasztott bizottsági tagnak — a porosz minta szerint — egyenlő szavazata lesz a tanácsokkal. Hogy a polgárság befolyását még inkább fokozza, megalakította az angol rendszerű városi választmányt, amelynek ülései élőkörülnek a tanács által a közgyűlés számára előkészített ügyek s a közgyűlésnek a választmány tesz javaslatot. Ez véget vet a bizottságosdinak.

A közgyűlés jogkörét is nagy mértékben bővíti a javaslat. Számos olyan dologban, amelyet ma jóváhagyás végett a belügyminiszterhez kell betérjeszteni, a közgyűlés jogerősen dönt. A szoroson vett közigazgatási ügyek közül azok, amelyekben a tanács ma mint első fokú fórum határoz, nagyrészt megmaradnak a tanács hatáskörében. **A tanács semmiféle ügyben nem lesz felebbezési fórum.**

A törvényjavaslat így a városok adminisztrációjának egész szervezetét megváltoztatja. A városok pénzügyeinek rendbehözéséről azonban egy betű sincs a törvénytervezetben.

Ez a törvénytervezetnek alapja, aminek aprólékos részleteit közelebb már szintén ismertethetjük. Modern szellemben készült, azonban mégis van egy hibája: hogy a számonkérőszék intézményét nem teremti meg a porosz vagy angol mintán.

A városi számonkérőszéknek függetlennek kell lenni a tanácstól és a főszámvevőnek egyedül a közgyűlésnek kell számadással tartozni. A számonkérőszéknek az a kötelessége, hogy ellenőrizze az ügyosztályokat, hogy a közgyűlés utasításához hiven kezelik-e a város pénzét és hiábavaló dolgokra nem pazarolják-e a közönség vagyonát.

A városok törvényének ez a tervezete kétségtelenül helyes alapja lehet a városok modern újjászervezésének és a tisztább önkormányzati elvek gyakorlati érvényrejuttatásának.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház mai ülése. —

Elnök: Perczel Dezső bejelenti, hogy jogerős és végleges bírói határozat folytán a Pap Zoltán által a Ház asztalára annak idején letett 10,000 korona az államkinestár tulajdonába ment át.

Napirenden van

a költségvetési törvényjavaslat.

Hegedüs Lóránd előadó ismerteti és elfogadásra ajánlja.

Barabás Béla csak azért szólal fel, hogy a jelen kormány ellen nyílt bizalmatlanságának adjon kifejezést. Nem ad felhatalmazást a kormánynak már csak azért sem, mert az 67-es alapon áll és Bécsből dirigáltatik. A jelen kormány elherdálta

Deák Ferenc nagy alkotásait és hagyományait. Megemlékszik a nemzeti küzdelemről, a mely alatt már egészen közel voltak az eredményekhez, de a miniszterelnök ajánlkozása halomra döntött minden reményt s a miket ígért, azokat sem hozta magával. A mit pedig kaptunk, alig ér az valamit. Ha már nem tudjuk 67-es alapon ezt az országot kiépíteni, lépjenek arra az erkölcsi alapra, melylyel az országot minden ízében magyarrá tudjuk kiépíteni. Erre szolgál a népnevelés. Erről az az ő elvi felfogása, hogy minden nemzetiség művelhesse nyelvét, de viszont tanuljon meg mindegyik magyarul. Mindezeket nem erőszakkal, hanem szeretettel kell keresztül vinni, hogy minden nemzetiségi tudja azt, hogy egyformán szeretett gyermeke a hazának. Miután a magyar intelligenciának oly nagy számu tagja van, a mely tétlenül nézi a napot, ezeket kitenné a nemzetiségi helyekre, a hol aztán szeretetteljes vezetői, tanácsadói lennének a nemzetiségeknek. Szól az önálló vámterület kérdéséről; a miniszterelnök szembe helyezkedik e kérdésnél magának a szabadelvű pártnak álláspontjával. Nem érdemel bizalmat, nem fogadja el a javaslatot. (Helyeslés a baloldalon.)

Gullner Gyula a Ház türelmét kéri, hogy bizalmatlanságát megindokolja. Régebben tagja a Háznak, mint a miniszterelnök. Figyelemmel kísérte annak egész politikai működését. A miniszterelnök minden ügynél kivette részét, minden ügynél felszólt a Ház minden tagja figyelme középette. Azonban arról szóló meggyőződött, hogy soha sem volt azok között, a kik féredobták a kishitűséget, a szolgáléküségét és sorompóba léptek a nemzet jogos érdekeinek megvédéséért. (Ugy van a baloldalon.) Elismeri egyes dolgoknál azonban a miniszterelnöknek nagy kvalitását, de programja csak olyan „vakulj magyar program”. (Ugy van a baloldalon.) A miniszterelnökből hiányzik az akarat, hiányzik a kötelességtudás a nemzet és király közötti viszony istápolására. Ide jött üres kézzel, nem sikerült kabinetet alakítani, de aztán sikerült egy lelicitált programmal. Tíz hónapi kormányzása elég ahhoz, hogy abból levonassék a jövő konzekvenciája. Elárulta a miniszterelnök, hogy az osztrák 14. §-al is képes lesz a kiegyezést megcsinálni. A magyar nemzet élni akar, politikailag, gazdaságilag. A ki a nemzetnek ezen akaratát kerébe akarja törni, annak el kell tűnnie a vezéri polcra. (Ugy van a baloldalon.) A miniszterelnök lejátszott programját nem valósította meg, ez pedig elég ok arra, hogy pártja nevében legnagyobb politikai bizalmatlanságának adjon kifejezést. A javaslatot nem fogadja el. (Hosszas éljenzés a baloldalon.)

Molnár János kérde, hogy mit ért a miniszterelnök egyházpolitika revízió alatt? Egész működése elárulja a miniszterelnöknek a katolikus egyház papjainak megnyirbálására irányuló szándékát, nem bizik a kérdés teljes megoldásában. Nem viselkedik ennél fogva bizalommal a kormány iránt. Különösen igéri, hogy a legrészletesebben fogja ismertetni a miniszterelnökkel erre a kérdésre vonatkozólag a néppárt programját, ha eljön az ideje. Mindenestre követelni fogják a katolikus egyház jogainak épségben tartását. (Helyeslés a néppárton.)

Ugron Gábor: A kormány nem áll feladatának magaslatán, nem fogadja el a javaslatot, a melyet bizalmi kérdésnek tekint. A miniszterelnök úgy kíván feltűnni, mint egy tartományfőnök. Nincs áthatva a nemzeti gondolattól. A magyar kormány nem azért jött ide, hogy egy magyar nemzetnek legyen lelkiismeretes vezetője, hanem hogy szolgálja legyen egy idegen felsőbb-ségnek. A nemzet, hogy élhessen, szüksége van egy olyan kormányra, mely át van

szellemülve a nemzeti életkérdéstől. Az a kormány, a melyik hideg, közömbös ezekkel a kívánalmakkal szemben, nem életképes, pusztulnia kell a miniszterelnöki székéből, hazafias kötelességének kell tartania, hogy helyet adjon egy másiknak, a melyik talán képes lesz sikra szállani a nemzeti akarat védelméért. (Ugy van a baloldalon.) Nehéz dolog volna-e egyszer már az, hogy egy kormány ne osztrák szolgálatban álljon, hogy ne pártkérdéseket szolgáljon, hanem a magyar nemzeti állam kiegészítésén dolgozzon? Annak a kormánynak, mely nem szolgál ilyen célokat, nem adja meg a költségvetési felhatalmazást. A nemzetnek más az életéje, semhogy tünni legyen köteles egy Tisza Istvánnak idegen befolyás alatt álló politikáját; a nemzetnek önmagáért kell élnie, nem pedig egy bécsi utasításra összetakolt kormányért. A miniszterelnök az erőszak, a gorombaság politikáját üzi, gorombáskodik még egy olyan öreg emberrel is, mint Madarász József, megérett a bukásra, nem fogadja el a javaslatot. (Éljenzés a baloldalon.)

Udvary Ferenc indokolja meg ezután a bizalmatlanságát, minélfogva nem fogadja el a javaslatot. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Bánffy Dezső báró azzal kezdi, hogy nem fogadja el a javaslatot, mert nincs bizalommal a kormánnyal szemben. A miniszterelnök nem törődött a nép anyagi körülményeivel, vállalkozott a katonai, udvari követelések teljesítésére. Nem akarja gazdaságilag önállóvá tenni az országot. (Ugy van! a baloldalon.) Szóba hozza a fiúmei horvát zászló ügyét. Az amerikai flotta fogadásakor horvát zászló lengett egy magyar hivatalos épületen. Kicsinységnek látszik, de mégis különös, hogy a fiúmei kormányzó horvát lobogót tüzött ki. Talán nem volna semmi a dologból, ha Horvátországban és nem Fiumében történik, a hol semmi köze a horvát zászlónak. Ez is elég ok a bizalmatlanságra. Az 1848. XX. törvényekről szólva, tartózkodó állásponton helyezkedik. Az ő kormányzása alatt jött létre az az emlékirat, mely alapja a jelenlegi kérdésnek. Tehát igazságtalanok az ellene emelt vádak, mintha ő árulta volna a protestánsok ügyét, mert épen ő vetette fel a kérdést. Ráter a gazdasági érdekek megvédésének kérdésére. A nemzet ki fogja vívni jogait, ha a jogokból semmit sem enged és nem egyezkedik. Inkább türi a sérelmeket, mint engedi jogait megnyirbálni. Nem áll meg a bécsi körök vélekedése helyén, mintha a gazdasági különválás megingatná a nagyhatalmasságot. Ha mi nem Ausztriával jelentkezünk a külföld előtt, akkor majd tudni fog a külföldi kereskedő világ egy önálló magyar állam létezéséről és emeli a nagyhatalmi tekintélyt a mi életképességünk megismerése. A közös vámterület gazdasági lekötöttséget jelent. (Ugy van! a baloldalon.)

Kaas Ivor báró: Hosszu évek sorára.

Bánffy Dezső báró: Részletesen ösmerteti az önálló vámterület által az országra háramló hasznokat. Beszél az iparvámok emeléséről. Hivatkozik Wekerlének egy a Lloyd-klubban tett nyilatkozatára. A ki annak idején szinte kijelentette, hogy az önálló vámterület nem teszi szükségessé az iparvámok emelését. Több szakember tett még hasonló nyilatkozatot a Lloyd-klubban. Ő nem kapható tehát arra, hogy a kormánynak megadja az eszközöket alkotmányos jogaink elnyomásához. (Helyeslés a baloldalon.)

Kaas Ivor báró: Kuropatkin és tábor-kara hallgat! (Derütség.)

Olay Lajos: Hallgat, mert érzi, hogy nincs igaza. (Zaj a jobboldalon.)

Rigó Ferenc: A jobboldalon tele van az abrakos tarisznya, azért hallgatnak! (Derütség.)

Törlesztéses és egyéb kölcsönöket Hartstein Kálmán Debrecen.
a legelőnyösebb feltételek mellett
jelző kölcsön irodája Piac-utca 83. szám

A 253. végig a
K. y. b. l. kérem
B. y. a.

Bánffy Dezső báró: Elég ok van arra, hogy kinyilatkoztathassa, hogy a kormány nem áll a jogok megvédése mellett, nem fogadja el a javaslatot. (Eljenzés a baloldalon.)

Egyház és iskola.

Segély a főiskolai szertárnak. A muzeumok és könyvtárak orsz. felügyelősége a debreceni ref. főgimnázium természetrajzi szertárának 500 korona rendkívüli segélyt utalt ki.

Lelkészválasztás. Szeremley Gyula debreceni végzett hittanhallgatót a tiszaföldvári ref. egyház újonnan rendszeresített másodlelkési állására egyhangulag megválasztották.

VIDÉK.

Merénylet egy községi bíró ellen.

— Saját tudósítónktól. —

Nagy tűz pusztított hétfőn éjjel Kisbánya községben, hol — mint minkünk írják — 18 ház, gazdasági épület és sok béres jószág pusztult el a tűz következtében. A tűz a hivatalos vizsgálat szerint gyújtogatásból eredt. Márán György községi bíró házában és innen terjedt tovább. A tűz oka bosszu volt.

A múlt héten ugyanis a legelő jószágok között valami ragadós betegség ütött ki. Ennek okát kutatva, csakhamar rájöttek, hogy Domesu Illés pásztor az előjáróság tudta nélkül egy szomszéd községbeli gazdától beteg jószágot vett és ezt a többi jószággal együtt legeltette. Erre rögtön elbocsátották Domesut, sőt a bíró föl is jeentette a szolgabíróshoz. Hétfőn este, a mikor a bíró családjával együtt künn vacsorázott az udvaron, az utcáról egy lövés dördült el, mely a bírónak volt szánva. A golyó a bíró feje fölöttrepült el és szerencsére nem talált senkit.

A házbaniek rögtön kifutottak az utcára, de akkor már a merénylő a nagy sötétségben elmenekült. Ugyanekkor éjfél tájban kigyuladt a bíró pajtája, mitől a ház és a szomszédházak is lángba borultak. A nyomozás megállapította, hogy mindkét merényletet Domesu Illés követte el. A nép dühétől a csendőrök csak nagynehezen tudták megoltalmazni Domesut.

Tokajtól Szegedig csónakon. Két fiatal ember csónakon ment le Tokajtól Szegedre. Bilkei Lipsey Imre Tátrafüredről és Nánási Oláh Miklós Hajdunánásráról szövetkeztek az érdekes vízi utra. Tokajból a múlt hét hétfőjén indultak el és hosszú, fáradságos ut után vasárnap délelőtt Szegedre érkeztek. Az evezősök Szegeden eladták a csónakot és az árát jótékony célra fordították.

Erdőégés Bösörményben. — Hajdubösörményben kedden nagy erdőégés volt. A dél felől Debrecen határát érintő nagy erdőn égett le közel két holdnyi terület. A tűz úgy keletkezett, hogy egy ember darázsfészkét égetett s a láng átesapott a többi fákra is.

Veszedelemes betörők. Székelyhidi levelezőnk jelenti, hogy Horovitz Albert ottani háztulajdonos lakásán a múlt éjjel veszedelemes betörők jártak. Már össze is szedettek egyet-mást, mikor Horovitz egyik lakója, Weisz Mór hivatalnok hazavetődött. Az egyik tolvaj ráfórmedt Weiszra, a ki megakartta fogni. A másik betörő erre revolvert rántott elő s rálőtt Weiszra és jelenkénten megsebesítette. Ezután mindkét betörő elmenekült, az összeszedett holmit pedig az udvaron hagyták. A csendőrség vizsgálatot indított az ismeretlen betörők kézrekerítésére.

Előrelátó öngyilkos. Thass szabolcsmegyei község csöndes nyugalmát egy öngyilkosság zavarta meg. Szirmai István 18 éves ifju revolverrel vetett véget életének. A fiatalember Nyiregyházán szolgált és egy boltból 240 koronát lopott. A büntetéstől való félelmében megszökött Ungvárra, hol eltökölte, hogy megöli magát. A maradék pénzből koporsót, szemfedőt, sirkerszetet vásárolt és ezzel felszerelve behallagott Thassra özvegy anyjához. Este 9 órakor kopogtatott a szülei ház ablakán és mialatt az asszony sietett, hogy ajtót nyisson, a fiu revolverrel fejbe lőtte magát. Az előrelátó öngyilkost tegnap temették el a magával hozott koporsóban.

Hajdu vármegye a múlt hóban.

— Juliusi közigazgatás. —

Debrecen, aug. 10.

Hajdu vármegye közigazgatási bizottsága tegnap ülést tartott Rásó Gyula alispán elnöke alatt, a melyen az egyes szakelődök terjesztették elő az elmúlt július hóra vonatkozó jelentéseiket.

A jelentések főbb adatai a következők:

Alispáni jelentés.

Rásó Gyula alispán jelentése szerint a múlt július hóban a vármegye területén a közbiztonsági viszonyok kedvezőek voltak s figyelemreméltóan nem zavartattak meg.

A hasznos háziállatok közt járványosan uralkodott a száj- és körömfájás Tiszacsépe és Nádudvar községben. A veszettség Tetétlenen, a lépfene Felső-Józsán állapított meg. *Ez utóbbi helyen a lépfeneben elhullott állatok húsát emberek is fogyasztván, többen megbetegedtek az elfogyasztott hústól.*

Az adózó vármegye.

Az elmúlt július hóban Hajdu vármegye lakossága befizetett egyenes adóban 94,378 koronát, hadmentességi díjban 368 koronát, békéjévedékben befolyt Debrecen város fogyasztásával együtt 30,104 korona, jogilletékben 39,124 korona, díjjévedékben 74 korona, dohányjévedékben Debrecen város fogyasztását is beleértve 2866 korona, fogyasztás és italadóban 19,861 koronát. Fizetési halasztást saját hatáskörében a pénzügyigazgatóság 29, a miniszter 44 esetben engedélyezett.

A vármegye egészsége.

A múlt július hóban a vármegye területén a közegészségügyi állapotok kedvezőlenebbek voltak, rosszabbak, mint az előző hóban.

Ronesoló toroklob H.-Bösörményben és Tetétlenen fordult elő 4 esetben, halálozás nélkül. Vörheny 17 gyermekben 4 községben mutatkozott 2 halálozással. Kanjaro 2 községben 4 gyermeket támadott meg, halálozás nélkül Hasi hagymáz 4 községben fordult elő 1 halálozással.

Rendkívüli haláleset és baleset 3 esetben fordult elő.

14 öngyilkosság.

A múlt július hónapban Hajdu vármegyében 14 ember lett öngyilkos, nem számítva az öngyilkossági kísérleteket. Ezek közül 10 ember felakasztotta magát, 2 méreggel pusztította el életét s 2 meglötte magát.

Élet és halál.

Az elmúlt hónapban Hajdu vármegyében született 516 egyén, 14 halvaszületéssel. Elhaltak 424-en. — A népesedés tehát 78.

A VÁROSHÁZARÓL.

A polgármesteri hivatalból. Dr. Vargha Elemér polgármesteri titkár a tegnapi napon, — letelvéen szabadságideje, újból elfoglalta hivatalát.

SZÍNHÁZ.

A szegedi pályázat. A szegedi színházra hirdetett pályázat szerdán délután 5 órakor járt le. Két pályázó volt: Janovics Jenő dr. jelenlegi igazgató és Makó Lajos debreceni igazgató. A két pályázó ma nyújtotta be ajánlatát. A színházi bizottság és a tanács is valószínűleg még ma dönt a színház sorsa fölött.

A kecskeméti színház sorsa. Kövessy Albert, a ki pécsi igazgató lett, eltávozik Kecskemétről. Egész esomé igazgató pályázik helyére: így Makó Lajos, Pestihász Lajos, Polgár Károly, Halmi Imre és Palotai Antal. Legtöbb kilátása Makónak és Polgárnak van.

Ötszáz földmives lázadása.

Ujabb részletek. — A magtárak megszállása. — Sulyos sérülések. Az izgatók letartóztatása.

Debrecen, augusztus 11.

Részletesen jelentettük tegnap, hogy ötszáz pusztatenyői lakos megszállta a gróf Almássy tulajdonát képező birtokot, egymás között felosztották s hallani sem akarnak arról, hogy a birtokot régi tulajdonosának visszaadják.

Az esetről táviratilag értesített debreceni parancsnokság rendelkezésére *Herkály hadnagy vezetésével negyven csendőr vonult a helyszínére, a hova később megérkezett egy század katonaság is.* A helyzet felette izgalmas volt. A néptömeg lármázott s folyton azt hangoztatta, hogy az a birtok a mai naptól fogva az övék s fegyveres erővel sem verik ki őket onnan.

A csendőrség természetesen a rend helyreállítására törekedett, de buzgósága a felizgatott tömeg ellenállásával találkozott. Így esett meg aztán, hogy **tegnap már csendőrök gázoltak a nép közzé s az izgalom helyén vér is folyt.**

A csaknem páratlanul álló s immár véres lázadás részleteiről a legmegbízhatóbb távirati tudósítók nyomán az alábbi részletekben számolunk be:

Megjöttek a csendőrök.

Mikor a pusztatenyői lakosok, több mint ötszázán megszállták a grófi birtokot, a lázadásban főszerepet vivő izgatók nyomban hozzáálltak a birtok szétosztásához. *Kijelölték a területeket, hogy melyik kitérlet s mindjárt írásba is foglalták maguk között a felosztással birtokhoz jutott tulajdonosok jogait.*

A legjavában folyt a földosztás, mikor asszonyok és emberek futva jöttek jelen-

Ferencz József keserűviz

az egyedül elismert kel-
melez izü természetes
hashajtószer.

teni, hogy megérkeztek a csendőrök. Ez a körülmény a földosztás beszüntetését s a tömeg csoportosulását vonta maga után.

Herkely hadnagy felszólította a földosztókat, hogy hagyják el a birtokot s mondjanak le lehetetlen és megvalósíthatatlan szándékukról.

— **Nem addig** — kiabálta a felfegyverkezett tömeg — **a míg be nem bizonyítják nekünk, hogy ez a birtok nem a miénk.**

Herkely hadnagy azonban a csendőrlégénységgel együtt **rövid idő alatt a faluba terelte vissza a tömeget**, ahová akkorára megérkezett a főispán, a királyi ügyész és a szolgabíró is.

A magtárak megszállása.

A tömeg másik része, a mely a csendőrség megérkezéséről még mit sem tudott, gyűlést tartott, a melyen elhatározták, hogy **másnap minden új tulajdonos, ki-ki a maga földjén megkezdi a szántást.** Együttal kiadták a vezérek a rendeletet, hogy **jöjjön mindenki a magtárakhoz és megkapja a maga részét** már az idén behordott terméskből is.

Több sem kellett a tömegnek. Szekerékért, zsákokért mentek s mikor visszatértek a csendőrökkel találták szemben magukat. Előbb lármázni, kiabálni kezdtek: azután látszólag megnyugodva vonultak vissza. A lázongás vezetői azonban itt is azt hangoztatták, hogy **a magtárból rajtuk kívül senki sem vihet ki semmit** és nem is engedik, hogy kivigyen mindaddig, a míg gróf Almássy a jogos birtoklást ki nem tudja nekik mutatni.

Az izgatók letartóztatása.

A főszolgabíró intézkedésére a legnagyobb hangu embereket kihallgatásra állították elő. A major egyik épületében a kir. ügyész jelenlétében hallgatta ki a főszolgabíró a földosztók vezetőit.

Mialatt benn a kihallgatás folyt, a pusztatényői lakosok újra csoportokba verődtek s rövid idő múlva a major bejáratánál, a melyet a csendőrség tartott megszállva, **újra együtt volt a fa- és vasvillákkal, ásókkal, kapákkal, fejszékkel fegyverzett tömeg.**

A főszolgabíró a kihallgatott lázítókat letartóztatta. A lázító három szajoli ember volt. Irataikat, a melyek alapján a birtokot követelik, bünjelként lefoglalta.

A tömeg magatartása ez alatt egyre fenyegetőbb lett. Követelő hangon kiabálták, hogy vezetőiket eresszék ki. Időközben a tömeg egy kisebb része, körülbelül száz ember, látva az izgalmas helyzetet, ott hagyta a majort és visszavonult a faluba. Négy száz ember azonban rendületlenül együtt tartott s egyre hangsúlyozta, hogy eresszék ki a három szajolit.

A tömeg szétozlatása.

A szajoliak helyett a főszolgabíró jelent meg, a ki a lármás tömeg közbekialtásai között jelentette ki, hogy jogtalan és igazságtalan alapon állanak, tévutra vezették őket s a rend és béke érdekében azonnal oszoljanak szét.

A tömeg nem engedelmessé vált, lármázni, kiabálni, követelőzni kezdett. Mikor a tömeg a főszolgabíró ismételt felszólítására sem oszlott szét, **Herkely hadnagy hat lovas és huszonhét gyalogos csendőrt vezényelt ki a tömeg szétozlatására.** A csendőrség már vonult kifelé s a tömeg még mindig együtt volt s elszántan követelték vezetőik kibocsátását.

A kivonuló csendőrökkel éktelen kiabálások közben szembe szállt *Hegedüs Mihály, szintén szajoli lakos s vasvillájával támadt ellenük. Csillag Márton őrsvezető és Kiss Menyhért csendőr erre egyszerre használták szuronyaikat. Csillag a Hegedüs Mihály bal karján, Kiss csendőr pedig a Hegedüs oldalán ejtett sebet.* Hegedüs Mihályt a csendőrök azonnal a majorba vitték, a hol orvosi ápolás alá vették.

Ezalatt a csendőrség többi részével szembeszállt a tömeg, a melynek sorából azonnal letartóztattak egy embert, a ki a tömeget a csendőrség ellen izgatta. Nyomban kihallgatták s kísült róla, hogy az illető csendőr volt.

A lovas rendőrök támadására a néptömeg egyrésze még mindig szembeszállt, a másik rész azonban menekült. Sok ember elesett, a lovak keresztül mentek rajtuk, többeket összetapostak, de a sérülések nem voltak megállapíthatók, mert valamennyi sebesült eltűnt.

Estefelé egyetlen lélek sem volt a helyszínen. A lakosság bevonult a faluba, lakásaikba.

Jönnek a katonák.

A csendőrség szétozlatta a tömeget és visszazoritotta őket a faluba. Ott talán újra gyülekeztek volna, ha észre nem veszik, hogy megérkezett a katonaság is.

Szolnokról érkezett meg a 68. gyalogezred egy százada, a mely erős dobpergéssel, szuronyos fegyverekkel vonult a falu főutájára.

Estére csendesség volt. Hogy a csendőrség beavatkozása mennyiben volt hatásos tervükre és további szándékukra, még nem tudni.

A három elfogott vezetőt este az állomásra s onnan a szolnoki kir. ügyészhez kísérték. A tenyői birtokot és Szajol községet a csendőrség járőrökkel portyáztatja. A bujtogató nyomozása folyamatban van.

UJDONSÁGOK

* **Dobieczy Sándor Amerikában.** Dobieczy Sándor orsz. képviselőnk szintén részt vesz az Amerikában tartandó interparlamentáris konferencián. Dobieczy holnap délelőtt száll hajóra Fiumében.

* **A debreceni gazdasági egyesület részvéte.** Vásárhelyi László az aradi Gazdasági Egyesület kiváló elnöke, a nagy közigazdász meghalt. A kiváló szakemberrel élénk összeköttetésben állott a debreceni gazdasági egyesület vezetősége. Tegnap

azután igen meleg részvétnyilatkozatot küldött a debreceni egyesület Aradra Vásárhelyi László elhunyt alkalmából.

* **Amerikaiak panasza Kiss Áron püspöknél.** Degenfeld gróf amerikai útjának első érdekes eredménye pozitív formában mutatkozott a héten. Passaic, Egyesült-Államokbeli város magyar kálvinista hívei közül Reuse Péter és társai panaszos levelet küldtek Kiss Áronhoz, akinek előterjesztik kifogásaikat Kuthy Elemér lelkészük ellen. Hallgatólágonan elismerik tehát ezzel a tiszántuli püspökség fennhatóságát. A panaszos levelet kiadták elintézés céljából Degenfeld gr. főgondnoknak.

* **Elhunyt járásorvos.** Dr. Szabó József derecskei járásorvos, Biharmegyei b. főorvosa 59 éves korában Derecskén elhunyt. Neje és kis árvája gyászolják a kitünő férfit, a kinek Debrecenben is sok tisztelője van.

* **Fraknói püspök a városi muzeumról.** Fraknói püspök, a muzeumok és könyvtárak országos felügyelője *Kiss Áron püspökhöz intézett átiratában kifejezetten hangsúlyozza, hogy a főfelügyelőség ezentul minden gondoskodását a debreceni városi muzeum kifejlesztésére terjeszti át, mert főcélja az, hogy annak idején egyéb muzeumaink is annak keretében nyerjenek elhelyezést.* Ha meg lesz a kulturpalota, valamennyi szertárunk és muzeumunk egyesülhet, legalább a hatalmas csarnok muzeumi osztályában, a város egyre fejlődő muzeumával.

* **Hull a jószág a Hortobágyon.** Azok közt a jószágok közt, a melyek a Hortobágyon maradtak, nagy a halandóság. Hullanak a szegény állatok a nagy legelőhiány miatt. Olesó lett a bőr ára épen ezért, olyan olesó, mint nagyon régen.

* **Debreceni dalosok Lugoson.** A lugosi Dal- és Zene-egyesület 50 éves fennállása alkalmából országos dalárversenyt rendez, melyen Debrecenből Petőfi- és Kossuth-dalkörök, vidékünkéről a nánási és szoboszlói dalárdák vesznek részt.

* **Meghamisította a munkakönyvét.** Deutsch Sándor iparosmunkást tegnap a csendőrség elfogta a halápi csárdában. Deutschot ugyanis régen keresteti a bíróság, miután munkakönyvét meghamisította.

* **Hivatásának áldozata.** Harmathy Károly rendőrbiztos már régen betegeskedik. De azért makacsul ragaszkodott a derék ember a munkához s betegen is szorgalmasan dolgozott. Hiába mondták neki, hogy menjen pihenni s vegyen szabadságot, csak dolgozott tovább. Tegnap is éjjeli szolgálatot végzett, mikor is munka közben összeesett. Hazaszállították a munkás embert lakására.

TOLNAI DÁNIEL

cipőárúháza Debreczen, Piacz-utca 49. sz., a postával szemben.

Legnagyobb választéku raktár

mindennemű cipőkben

elsőrendű készítmény.

* **Tegnap halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debrecenben: Pór János ref. 26 éves, Glósz Ferenc r. k. 14 hónapos, Fodor Imre ref. 34 éves.

* **Debreceniek Karlsbadban.** A világhírű cseh fürdőben még mindig tetőfokán áll a nyári idény s a gyógyceélból vagy szórakozásból ott időző vendégek ezrei hullámoznak a mintaszerűen gondozott sétatereken, gyógyforrások körül, a hol mindenféle nemzetiség nyelve ütögeti meg füleinket. A nagy hőséget kellemesen lehűtötte a vasárnapi eső. Debrecenből is számosan keresték fel e nyáron Karlsbadot, a hol még most is ott tartózkodnak: Kiss Albert lelkész, Sárvány Lőrinc, dr. Bruckner Ernő nejevel, Ormódy Lajosné, Fodor Józsefné, dr. Nagy Zsigmond tanár, Moskovics Jenő birtokos, Törő Imre vendéglős, Szűcs Kálmán bankhivatalnok, Márkus Miksa kereskedő stb.

* **A betörő nyomában.** Az Agricola táblabíró betörőjét eddig hiába keresték. Most azután valószínűnek látszik, hogy a betörő nyomára akadtak. Egy Aradon elfogott nemzetközi betörőszemélyleírása ugyanis nagyon ráillik a Simonffy-utcai betörőre.

* **Mezőgazdasági munkabérek Hajdu megyében.** A földművelésügyi miniszter kiadásában egy érdekes, de egyuttal vigasztalan könyv jelent meg, mely mezőgazdasági munkabéreinkről szól. A kimutatás szerint Hajdu megyében a különféle munkával foglalkozó munkás évi keresete 325, a répaműveléssel foglalkozó 338, a szőlőműveléssel foglalkozó 449, a dohánytermeléssel foglalkozó 352, a kubikmunkásé 430 korona. — Tessék a mai 25 filléres kenyérek mellett egy munkás családnak megélni ezekből a keresményekből, adót fizetni, ruházkodni! S mi történik, ha a kenyérkereső beteg lesz?

* **Halál a fürdőn.** Bónis Andort a debreceni üzletvezetőség derék hivatalnokát súlyos csapás érte. Vizaknán nyaralt s míg kiránduláson volt, felesége hirtelen meghalt. A gyászcseset miatt általános nagy a részvét.

* **Nem tud a vérének parancsolni.** Tardi Gáborból már úgy látszik nem lesz becsületes ember, valamint, hogy a kutyából nem lesz szalonna soha. Most büntette meg a rendőrség csak nem régen s már tegnap megint lopott. Persze, hogy újból megfogják büntetni.

* **Milyen lesz az idei szüret?** Rendkívüli időjárások alkalmával, mint a milyen a mostani is, a régi krónikákhoz szoktak fordulni s a régi időkben történt hasonló esetekből igyekeznek következtetést vonni. A mai tartós és kétségbeejtő szárazság folytán szintén előveszik az egykori följegyzéseket s azt akarják megállapítani, hogy az elmúlt századokban előfordult száraz esztendőik idején a bortermés milyen volt. Nos hát a följegyzések kissé ellentmondók. 1260-ban rettenetes szárazság uralkodott, a bortermés kitűnő volt. Három évvel később megint forróság és szárazság aggasztotta az embereket és a szüret a legjobbak közé tartozott. Hasonló eset

történt 1294-ben és 1482-ben, valamint az 1540-ik esztendőben is. Ezekben az években három-négy hónapig sem esett az eső. Voltak azonban olyan meleg és száraz esztendőik is, a melyek a bortermést egyszerűen tönkretették. Ilyen volt 1448, 1556 és 1638, a mikor a szőlőtermést a hőség és a szárazság folytán valóságos katasztrófa érte. Más szóval a régi följegyzések és tapasztalatok alapján sem lehet megállapítani, hogy az idén milyen lesz a szüret.

* **Ellopott aranyóra.** Vaha Róbert Széchenyi-utcai ruhafestő jelentést tett tegnap a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes, a lakásáról 90 korona értékű aranyóráját ellopta. A rendőrség a tolvajt keresi.

* **Kubelik bölcsői.** Megemlékeztünk arról a gyöngéd figyelemről, hogy egy londoni zenésztársaság Kubeliknek két ezüst bölcsőt ajánlott fel ikrei születése örömeire. Ma Prágából azt táviratozza tudósítónk, hogy Kubelik nem fogadta el a nagyértékű ajándékot.

* **A drágaság ellen.** Kolozsvárról jelentik: A szárazság miatt bekövetkező inség enyhítésére itt bizottság alakult, mely mai napon tartott értekezletén kimondta, hogy a gazdáknak az utszéli árkokban való legeltetés és a lombtakarmány gyűjtése engedélyezendő s a mezőn a termények felügyeletére nagyobb gond fordítandó. Kimondták továbbá egy kenyérszító bizottság létesítését, mely barna lisztet vásárolva, kenyeret süttet. Ingyen csupán a munkaképteleneknek ad, a szegényebb osztálynak önköltségen. A kenyeret a katonai sötődékben sütteti. A foglalkozás nélkülieket a városból eltoloncoltatják és az élelmi szereket fokozott elővigyázattal vizsgálják. — Hát Debrecenben nem látja elérkezettnek az időt a hatóság arra, hogy közeljében a nagyközönség érdekeinek védelmére.

* **Elveszett a felesége.** Öreg cigány állított be tegnap a rendőrséghez kézen vezetve egy kis mezitlábos rajkót. A 7 éves kis gyerek keservesen zokogott, mert éhes volt s kenyeret kért. De az öreg cigány, névszerint Lakatos József, nem tudott neki kenyeret adni, mert minden pénzük a feleségénél volt, a ki pedig eltévedt tőlük. Az öreg cigány a rendőrségen kereste.

— Már kérem itt kell neki lenni, mert máskülönben megkeresett volna bennünket a világ végén is. Nézzék meg csak, ott lesz Julcsa a börtönben.

És tényleg Lakatosné Balogh Julcsa be volt zárva csavargásért.

* **Villamos színház a vásártéren.** A vásártéren külön e célra épített, kényelemmel felszerelt csarnokban villanyvilágítás mellett gyönyörködhet most a debreceni közönség *Lifka* Ernsztné villamos mozgófénykép színházában. A képek, a melyek egész kis mesét beszélnek el, a legtekélyesebbek; gyönyörűek, tiszták s felette változatosak. Mozgó fényképekben ilyen tiszta, érdekes és beszédes képeket ritkán láthat a közönség. Az előadásokat mindig nagy közönség nézi, a mit az érdekes műsor és a szép kivitel meg is érdemel. Naponta három előadás szokott lenni, este 7, 8 és 9 órakor. A helyárák olcsók. A ki kellemes órát akar magának szerezni, jól teszi, ha megtekinti a *Lifka* Ernsztné vilamos mozgófénykép színházát.

* **Veszedelemes vasuti tolvaj.** Jó fogást csinált tegnap a vasuti rendőrség. Egy elboacsajtott vasuti munkás ugyanis már hónapok óta garázdálkodik a vonatokon. Ejjel rendszerint a vasuti kocsikban járt, a raktárakat feltörte s onnan, ugyancsak szintén a vasuti kupékból minden lehetőt elvitt. *Gozsás* Istvánnak hívták s rég keresi már a rendőrség. Tegnap azután a Bárány-körmában *Komócsi* Mihályt loptam meg. Az üzöbe vette s elfogta, átszolgáltatta a rendőrségnek, mely felismerte benne a régen keresett vasuti tolvajt.

* **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Fiac-utca 44. Dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképképtállitás a műterem kapubejáratánál lévő kirakatokban.**

* **Valódi oroszlan védjegyű uri fehérneműek,** gallérok, kézelők névvel el látva, mérték szerint készítettnek Bartha Kálmán főtéri üzletében, zsebkendők, harisnyák, nyakkendők, keztyük rém olesón kaphatók ugyanott, szabott ár. Tisztviselőknek 5 százalék engedmény.

* **Angel zephir turistaing 2 frt Feketénél.**

* **Előnyomda** nagy választékban Benyáts Emil női kézimunka üzletében.

* **A piac legélénkebb helyén egy üzlethelyiség kiadó.** Hol? megudható a kiadóhivatalban.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

Budapest, augusztus 10. Tisza miniszterelnök a mai ülésen kijelentette, hogy Fiumében dekoratív jelleggel használták a horvát zászlót. Tagadja, hogy a közös vámterület az elszegényedés oka. Bánffyrol megjegyzi, hogy határtalan cinizmussal tagadta meg multját, *bár elismeri, hogy az önálló vámterület iparunk fokozásával járna.* Bánffy reflektálva tárgyilagosságot kér, Tisza mindent kigunyol. A javaslatot általánosságban úgy, mint részleteiben elfogadták.

Meghiusult merénylet a spanyol király ellen.

Berlin, augusztus 10. A spanyol király szalon-kocsijában három dinamitot találtak. E miatt utazását elhalasztotta.

A háboru.

London, augusztus 10. A Times levelezője hitelesen értesült, hogy a japánok állítólagos port-arthuri vereségei valótlanak.

Washington, aug. 10. Ahogy most kitudódott, arra nyilatkozat, a melyet Hay államtitkár június 12-én a semleges nemzeteknek a keletázsiai háboru alatt való jogaira vonatkozólag körtáviratban küldött meg az európai és amerikai nagykövetségeknek, lényegében a következőket tartalmazza: Ha elvben elismernék, hogy a szén és más tüzelőanyag, valamint a nyers gyapot mindenképen hadiesempészet, ez végre is odavezetne, hogy a semlegesek semmiféle olyan cikkeket nem adhatnának el a hadviselő államokban, a melyek az illető országban katonai célokra tehetőek használhatókká. Az elv ilyen magyarázása, mely szerint a szenet és egyéb tüzelőanyagot, valamint a nyersgyapotot teljesen hadiesempészetnek tekintik, csupán azért, mert semlegesek szállították hajóra a hadviselő felek ostrom alatt nem álló kikötőre, a semleges kereskedelem méltányos törvényes jogaival nem állana összhangban.

Clayton és Shuttlewort L. T. D.-féle gazdasági gépeket és nagy kiterjedésű **vaskereskedésünket** ajánljuk a t. közönség szives figyelmébe

tisztelt-tel

Bészler és Dávid

Osztálysorsjáték.

Budapest, augusztus 10. Az osztály-sorsjáték mai húzásán a következő nyere-ményeket sorsolták ki: 20,000 koronát nyert: 21676. 19,000 koronát nyertek: 15332 32106 42663. 2000 koronát nyertek: 7224 9005 97330 109797. 1000 koronát nyertek: 3594 104593 105348. 500 koronát nyertek: 3776 6321 7760 10305 11489 14253 21351 29547 29820 34796 36841 36909 39806 43638 46984 50169 50626 53208 53905 56837 57666 58793 60050 60560 63715 66416 68106 68436 73333 78286 78961 79255 89517 83664 87418 88482 91159 92185 100864 101347 103415 109716. A többi kihuzott számok 170 koronát nyertek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Felfüggesztett postások.** Nagyváradról jelentik: A postaigazgatóság arról értesült, hogy a gyapjai (Biharmegye) postát szabálytalanul kezelik. A vizsgálat vezetésével Miklóssy főtisztet bízta meg, a ki a váratlan rovancsolásnál 1200 korona hiányt konstátált. Dettrich Zoltán postamestert és a nála alkalmazott posta- és táviradkiadónót nyomban felfüggesztették állásuktól és a postaigazgatóság mind a két alkalmazott ellen megette a bűnvádi főjelentést.

§ **A cár megsértése.** Berlinből jelentik: Kopenhágában az orosz rendőrügynökség megkeresésére a dán igazságügy-miniszter elrendelte a „Kloken Zwölt“ című kopenhágai lap felelős szerkesztőjének letartóztatását a cár megsértése miatt. A cikk, a mely erős sértést tartalmaz, a finnországi állapotokkal és Bobrikoff erőszakoskodásával foglalkozik. A dán büntető törvények szerint az ilyen cikkek közlése tegalább is három hónapi fogsággal sújtják.

§ **A biztosítási ügyletek és a vasárnapi munkaszünet.** A belügyminiszter az ország összes törvényhatóságaihoz körrendeletet intézett, melyben az olajipari és kereskedelmi üzletek tulajdonosai, a kik biztosítási ügyletekkel foglalkoznak, az ilyen ügyleteknek vasárnapon való megkötésétől eltiltja. A miniszter kimondja, hogy azok a kereskedők, a kik e rendelet ellen vétenek 1891. XIV. t.-c. 6. §-a alapján kihágásért megbüntetendők.

§ **Kegyelem egy halálraítéltnak.** Leobenből jelentik: Christóf József 20 éves ipar-segéd ez év május hó elején egy kovácsmester feleségét Hüllenbrennel Máriát reménytelen szerelem miatt agyonlőtte. Az esküdtbírósg gyilkosságban mondotta ki bűnösnek a vádlottat és kötél általi halálra ítélte. Christóf védője kegyelmi kérvényt adott be a Felsőházhoz, a ki most megkegyelmezett az elítéltnak és a törvényszék a halálos ítéletet tizenöt évi súlyos börtönre változtatta át.

HIREK.**Éjjeli posta.****A ki halottakat támaszt fel.**

— Fővárosi tudósítónktól. —

Mesét közöl egy komoly ábrázattal az amerikai tudományos világ. Minthogy megszoktuk már az amerikaiak részéről a leghihetlenebb híreket, ezt a legújabbat a nagy hőségnek tulajdonítjuk. Azt meséli tudniuk a kábel, hogy egy tudós orvos, dr. Warwick, a ki egyetemi tanszékét is elfoglalta Filadelfiában, halottat támasztott életre.

Ugy esett a dolog, hogy egy jégverembe belezuhan egy ember. Senki sem látta a szerencsétlenséget s nem is hallotta a bajba jutott ember segélykiáltásait, mert a verem nehéz ajtaja rácsapódott. Huszonnégy órával később találták meg a boldogtalant megfagyva. A megfagyott embert szállították a halottsházba és dr. Warwick magszás által életre keltette. A megfagyott ember aztán tovább élt. A csodálatos eset gondolkozóba ejtette a tudós doktort, a ki nyomban tanulmányba foglalta azt.

Ebben a tanulmányban pedig azt fejtegette, hogy a megfagyott állapotból életre ébredt ember ezentul sokkal egészségesebb lesz, mint volt eddig. A megfagyás megölte a testében lévő bacillusokat, nevezetesen a tuberkulózis bacillusait s így a tüdővész legegyszerűbb gyógymódja, ha valakit megfagyasztanak. A ki kételkedik ebben, kísérelje meg.

A pápa autóbilt vesz. (Éjjeli express tudósítás.) X. Pius pápa mindenképpen a modernséget keresi. A Giornale d'Italia jelenti, hogy a pápa egy milánói autóbiltgyár ügynökét magához rendelte s több gépkocsi fényképét megmutattatta magának s vásárolni akar egy töffötöt. Ha a vásár létrejön, akkor ezentul a pápa nem kocsizik hagyományos hintójával a Vatikán parkjában, hanem autóbilon viteti magát. Képzeltető, mekkora csodálkozást kelt ez a római klérus köreiben.

Francia ajándék a német császárnak. (Éjjeli express tudósítás.) Változnak az idők s az évek multával behegednek a legfájóbb sebek. Ezt a tanulságot vonhatjuk abból a hírből, a melyet Berlinből jelentenek. Egy francia ember, Charles Barcilher, a ki a lapokban meghalt, végrendeletileg II. Vilmos császárnak ajándékozta több száz ezer francot érő képeit és gobelinjeit. Az ajándékozó azzal okolja meg cselekedetét, hogy „tisztelőtlenek és rokonszenvének akar kifejezést adni a kitünő államfő iránt, a ki minden tetteivel és szavával helyre akarja hozni a francia nemzet becsülését“. Az örökség természetesen élénk feltűnést keltett s a párisi lapok erős megjegyzésekkel illetik. A végrendelet szerint az esetben, ha a német császár nem fogadja el az ajándékot, az a párisi Louvre tulajdonába jut. Nehogy tehát ettől a híres gyűjteménytől a Louvret megfoszsa, Vilmos császár udvariasan visszautasította az örökséget.

Közgazdaság.**Gabona tőzsde.**

Buza októberre	10.69—10.70 K
Buza áprilisra	10.86—10.90 "
Rozs októberre	8.35—8.36 "
Tengeri szeptemberre	7.30—7.31 "
Tengeri 1905. májusra	7.35—7.36 "
Zab októberre	7.34—7.35 "

Budapesti sertésvásár.

(A kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése 1904. aug. 9-én.) Jegyzések: Magyar első rendű öreg nehéz, páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillértől — fillérig, öreg közép páronként 300—400 kgr. — Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 112—113 fillérig. Fiatal közép páronként 251—320 kgr. súlyban 113—114 fillérig. Fiatal könnyű 250 kgr. súlyban 113—114 fillérig.

A testvérek.

(Folytatás.)

— Hát te még itthon vagy? — kérdezte Csontainé.
 — Hát hol lennék?
 — Nem félsz tőlem?
 — Miért?
 — Margit nincs ott.
 — Nincs! — kiáltott fel tettetett csodálkozással Csontai.
 — Igenis nincs. Te eresztetted el.
 — En?... Hát hová gondolsz?... Van talán eszem. Hiszen így az ügyvéd nem adná ki nekünk a járadékot. Csak nem dobom ki az ablakon azt a rengeteg pénzt.
 — Csakugyan nem tudsz róla?
 — Nem!... Tegnap, mikor ott voltam, egész nyugodtan viselkedett.
 — De hiszen az ajtón semmi nyoma az erőszaknak.
 — Bizonyára az a leány valami szegyet, vagy drótot talált a pincében s addig-addig próbálgatta, míg egyszer sikerült neki.
 — Azt hiszed?
 — Azt.
 — De hiszen akkor nekünk nincs vesztegetni való idők. Akkor nekünk azonnal el kell utaznunk. Az egyik menjen egy

felé, a másik másfelé. Tudakozódnunk kell Margit után.

— Ahogy akard lelkem. De én is ezt tartanám helyesnek.

— Majd azt mondjuk, hogy fürdőbe megyünk s egy kis körutazást teszünk. — Ezzel az ürügygyel aztán utána járhatunk Margitnak.

A beszélgetést vendég szakította félbe. Az ügyvéd érkezett meg, a ki a járadékot rendesen kiszokta fizetni Csontainénak. — Csontainé zavarodottan fogadta a váratlan vendéget.

— Nagyságos asszonyom azért jöttem, hogy Margit kisasszony felől tudakozódjam. — Eppen róla beszélünk. Tegnap kaptunk levelet.

— Hol van az a levél?

— Csontainé úgy tett, mintha nem hallotta volna, folytatta tovább.

— Nagyszerűen érzi magát. A levegő különösen használ neki. Olyan egészséges, mint a makk.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.**Köszönetnyilvánítás.**

Még a nagy nyilvánosság előtt is engedhetetlen kötelességemnek ismerem a Debreceni Önálló Munkás betegsegélyző-pénztár és az azzal kapcsolatos Temetkezési Egylet vezetőségének köszönetet mondani, a megboldogult Fialkovic Jánosné nagyanyám elhalálása alkalmával velem szemben tanusított pontos és lelkiismeretes eljárásáért s most, midőn az általok temetkezési segély címen kifizetett 120 korona illetményemnek hiánynélküli átvételét nyugtatni szerencsém van, felhasználom az alkalmat arra is, hogy az Önálló Munkás Betegsegélyző-pénztárt és Temetkezési Egyletet bizalomteljes pártfogásába a legjobb akaratulag mindenkinek ajánlom.

Kelt Debreczenben, 1904. augusztus 10.

Fialkovic Juhanna,
 az elhunyt unokája.

Mosó férfi ruhakelme

Sepsi-Szt. György-i

magyar gyártmány,

1 öltönyre való

3.50—5 frtig.

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda özégnél
 Debreczen, Kistemplombazár.

11423

1904

Árverési hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város tanácsa a Monostor, Apafája és Savókut erdősegeknek legelőül való bérbeadására nyilvános árverést hirdet. Az árverés f. 1904. év augusztus hó 12. napján (péntek) d. e. 11 órakor fog megtartatni, a városház nagytanácsstermében.

Az árverési feltételek a városi számvevői hivatalban, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1904 augusztus hó 8-án.

A városi tanács.

Menyasszonyi kelengyék és ajándéktárgyak nagyraktára.

A nyári idényre,

a legmegbízhatóbb elsőrangú gyárakból, szabadalmazott

Jégszekrényeket.

Önműködő fagylaltgépeket.

Legjobb minőségű

Szódavíz készülékeket.

Tükrözött kerti golyókat,

Sodrony borítékot

és szabadalmazott

legjobb befűző üvegeket,

a leg-egyobb választékban és legjutányosabb árak mellett ajánl:

Kaszanyitzky Endre

üveg, porcellán, lámpa, háztartási és díszárak nagykereskedése
Debreczen, Piacz-u. 57.

Vendéglői és kávéházi felszerelések.

Éület és portálo üvegezési vállalat.

Képek-retek minden nagyságban egyszerűbbtől a legdíszesebbig

Kiadó üzlethelyiség

A Kossuth-utca 6. számú háznál a jelenlegi „B O D E G A” üzlethelyiség, az udvarban levő raktárral, vagy anélkül 1904. november hó 1-től kiadó.

Értekezhetni Kaszanyitzky Endre üveg- és porcellán üzletében, Piacz-utca 57.

Naponta friss pergelt és darált kávé, válogatott fajokból!

Ujjonnan berendezett, friss áruval felszerelt üzletben előnyös napi áron szolid kiszolgálás mellett hívaló faj kávé különlegességeimet cukor, liszt, korpá, só, petroleum s mindenféle fűszeráruimat ajánlom a n. é. közönség szíves figyelmébe. Friss töltésű ásványvizek. A fekete tag tejtermékeinek lerakata, tejföl, uradalmi tea-vaj és jégbehűtött aludt tej állandóan kapható. Naponta friss érkezésű székely turó.

Merkli Ferencz,
fűszer- és csemege kereskedésében.
Fűvészkert-utca 14.
Tanuló felvétetik.

Száraz felvágott vargafa 100 kilogramm 1 frt 10 krajczár, házhoz szállítva.

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy
Szabó Lajos fiai urak
Szent-Annai szőlőtelepének
„asztali-bor”
termését megszereztem és a fehér literjét 30 krajczárért, a verest 40 krajczárért árusítom.
Hektoliter vételénél engedmény.
Állandó raktár különböző hegyi és csemege borokból.
Tisztelettel
Máyer Jenő.

A mindenről gondoskodó természetnek bámulatos gyógyereje nyilvánul meg a Schmidthauer-féle Igmándi keserűvíz-forrásban, mely a leghivatottabb természetszerű és ártalmatlan gyógyítója az emberi szervezet belső bajainak u. m. székrekedés és abból eredő étvágyhiány, gyomoralfuvódás, aranyér és verébőség, páratlan hatása mint ivókúra hosszabb használatra elkövérédés, szívelhajasodás és azazal járó nehéz légzésnél, sárgaság, máj- és lépdeganatról stb. — Kapható Debreczenben Máyer J., Félégyházi J., Krausz J., Tóth K., Deutsch L., Rikl J. Z., Fritsch K., Komlóssy L., Váray J., Konsek G., Parti F., Kertész S., Róth A. uraknál. — Utasítás mellékelve — Főszékhely és a forrástulajdonos Schmidthauer Lajos gyógyszerésznél Komáromban.

== Egész üveg 50 fillér. ==
== Fél üveg 30 fillér. ==

Még augusztus hó 20-áig!
Szönyegraktárunk áthelyezése miatt az összes ott lévő árukat leszállítottuk.
Különös olcsó alkalmivétel képen ajánlunk:
Több száz drb. szönyegmaradékot féláron.
Visszamaradt függönyöket féláron.
Butorszövet maradékokat féláron.
Egyes ágy- és asztalterítőket féláron.
Visszamaradt valódi Smyrna szönyegeket féláron.
Bosznay J. és Társa
szönyegháza, Kossuth-utca 11.
Még augusztus hó 20-áig!

Itt először! Csak néhány napig látható!
Debreczenben a vásártéren legnagyobb kényelemmel felszerelt csarnokban. Az első és legnagyobb ilyenmü hazai vállalat saját vilányvilágítási teleppel 20 lóerejű gőz dynamo locomobillal.

Lifka-féle ideál
ELECTRO BIOSKOP
(Villamos mozgófényképek)
S Z I N H Á Z
Élő szenziós mutatványok életnagyságban a legnagyobb tökéletességben. Kiténtetve számos országos kiállításon, az életből véve természet utáni felvételek reprodukálása által a gyönyörű szcéák, aktuálítások, látványosságok, drámák, regék, bikaviadalok, harezi események, humoristikus történetek, illúziók stb. 300 számból áll az összes műsorozat!! Legszenzácziósabbak az élő mutatványok.
F. hó 10-től 11-ig. 1. Utazás Nizza és Monaco között felvéve a robogó gyorsvonatról. 2. dolgozó elefántok, egy fűrésztelepen (Indiában.) 3. Egy érdekes ujság cikkk. (Tréfás.) 4. Az üldözött vadászok. (Nagyon érdekes.) Küzdelem a vadászokkal, az elfogatásuk és a többi. 5. Fregoli a híros átváltzó művész 18 különféle átváltásaiban. 6. Menyasszony szökötés Automobilon. 7. A vőlegény várása és üdvözlése. 8. A szökötés. 9. Az apa üdvözlése. 10. Értkezés a templomnál és az Esketés. 11. Az apa elkésése és végül a kibékülés. 12. Szarvas vadászat erdőn és vizen. 13. Port Arthur védelme. 14. Little Tich, híres amerikai komikus az 6-1 méter hosszú cipővel.
Minden 2-ik nap új műsor!! Naponta 3 nagy előadás. Hétköznap este 7, 8 és 9 órákor. Vasárnap délután 4 órától minden órában. Minden kedden és csütörtökön este 9 órákor előadás. Arak részére igen érdekesítő látványosság!!
Helyárak: Zártezők 40 kr., I. hely 30 kr., II. hely 20 kr., III. hely 15., Gyermekek 10 éven alul az első 3 helyen a félárt fizetik. III. hely 20 kr. Katonák és gyermekek a III. helyen 10 krajczár.
Távol állván vásári reklámoktól, csak az az egyet vagyok bátor megjegyezni, hogy Elektro-Bioscop színházam a mai kor magasztánál, ennél fogva kérem az itteni n. é. közönséget, a minél számosabb látogatásával pártfogolnia. Szíves pártolást kér tisztelettel
Lifka Ernesztin
tulajdonos.

Konyári Sóstó

Nyitva Okt. 1-ig **fürdő.** Nyitva Okt. 1-ig

Gyógyítja a görvélykört s annak következményeit, u. m. csontszut, csontvelőlob, összezsugorodott izület stb., minden nemű köszvényes, csuzos bántalmakat, bármiféle borbajokat, továbbá sápkór, máj-, lép-, vese- és belső daganatokat, különösen női és férfi bajokra legkitünőbb hatású. — Fürdő-orvos: **Dr. Moricz Ernő** pocsaji tb. járásorvos.
Kifogástalan tiszta fürdők, jól berendezett lakások, előkelő vendéglők (kitünő ételek és tisztán kezelt italok személyes felügyeletünk alatt állanak) és ami fő, mélyen leszállított árak mellett, rendkívül figyelmes kiszolgálásban részesülnek a t. fürdővendégek.
Vasuti állomás: Hosszapályi, Debreczen—N.-Létai vonalon. Posta- és távirada-állomás helyben. Minden vonat érkezésénél kocsik állanak rendelkezésre.
Tisztelettel
a Konyári Sóstó ferdő igazgatósága.

Az egész világból jövő hálairatok és elismerő levelek fényes tanubizonyságot tesznek arról, hogy a **HAJÓS-féle ARADI**

IBOLYA-CREM

szepítő, májfolt, bibircs bőrvörösség és minden nemű arctisztatlanság ellen feltünő jó és utóéletlen készítmény, a bőrbő rögtön felszívódik, hatása bámulatba ejtő.
Nappal is használható. Egy tégely ára 1 kor. Aradi ibolya-creme szappan 70 fillér. Ibolya-hőgypor fehér, rózsás és krém színben 1 doboz 1 kor. 20 fillér. Ibolya-tej (Eau de Viollette de Hajós) egy üveg ára 1 korona. Kapható a készítőnél és feltalálónál:

Hajós Árpád gyógyszerertárában Aradon
Andrássy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben.
Kapható:

Lóth Béla gyógyszerertárában, Debreczen.

Figyelmeztetés! A bevásárlásnál csakis Hajós-féle készítményeket tessék kérni és elfogadni.

Apró hirdetések.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér vastagabb betűkkel n omtartott szó 4 kr. fillér.

Levelezés.

AZ „ELSŐ Debreczeni házasságközvetítő iroda“ Magyarország összes vidéki városainak egyediül intézete Debreczenben Piacz-u. 42. sz. Lamprecht-palota alatt. Telefon szám: 335. Közvetít házasságokat a legnagyobb titoktartás mellett. Hivatalos órák felek részére: Hétköznapokon délután 2—8 óráig. Vasárnap és ünnepnapokon délelőtt 8—12 óráig.

JÓMÓDU ur, jókölsejű hölgy ismeretségét keresi. Levelek „Károly“ címre postrestante küldendők.

Ajánlat.

Debreczeni Első Elektrotechnikai vállalat, Távbeszélő és Távjelző berendezésekre, villámhárítók, villámvilágítás és erőátvitelre villamos jelzőtelepek, tűzjelzők, izallás-mérők. — Elvállal mindennemű az Elektrotechnika szakába vágó berendezések és javításokat FÖLDVÁRI L. Kossuth-utca 1. sz. az udvarban. Telefon szám 168. Távbeszélő és táviró építéshez szükséges mindennemű készülékek és anyagok, valamint gyógyászati, Fizikai készülékek és telepek raktára.

EGY bolt lakással suszternek vagy fodrásznak Bocskai-tér 3. sz. a. kiadó.

70 KRAJCZÁR egy óra javítása és tisztítása Pintér Dezső órásnál, Piacz- és Szent Anna-utca sarok.

BORSY-féle pemetefü-cukor, köhögésnél a legjobb cukorka 1 doboz 20 fillér. — Kapható Buday cukrászda, Jósza és Jóna drogueriájában.

VIDÉKI szülők figyelmébe. Egy gyermektelen intelligens család, szerény feltételek mellett I. vagy II. osztályú gymnásista fiút, telje ellátásra elvállal. Czim a kiadóhivatalban.

ÓRIÁSI KÁVÉ BEHOZATAL és nagy raktár kávé különlegességekben Lindenfeld J. Jenő nagykereskedésében. Városház-utca.

TISZTELT gazdasszonyok figyelmébe ajánlom „Sas“ pergelt, szemes- és daráltkávé különlegességemet, mely felülmúl minden kávé vegyítéket. Farkas Henrik fűszerkereskedése Sas-utca 2 szám. Ugyanott egy négykerékű kézikocsi megvételik.

A FÖUTCZÁN egy üzlethelyiség kiadó. Értekezhetni Piacz-utca 12. sz., a papírüzletben.

FRISS VAJ, sajátkészítményű naponként kapható Czabán Dániel sütődejében, Batthányi-utca 15. szám.

SZABNI tanítók, elsőrendű szabás szerint, jutányos árban. Czim a kiadóban.

Kereslet.

TANULÓ felvétetik Miklós és Markbreit bazár-üzletében, nagy tőzsde mellett.

EGY UJ S. MAGYAR Általános cséplő azonnali munkát keres, Sertés-vásártér.

EGY jó családból való fiu tanulónak, teljes ellátás mellett felvétetik, Bán Kálmán fűszerkereskedőnél. Egyház-tér.

ELVESZETT egy veres borítékban, Dalmi Mihály alsójózsai lakos nevére kiállított vadász-jegy. A szíves megtaláló jutalmat kap a büntügyi osztálynál.

TANONCZOK lakatos és diszmű fényező iparra fizetés mellett felvétetnek. És egy ügyes és famunkához is értő ember kerestetik állandó alkalmazásra. Piacz-utca 83.

ÉPÜLET munkás, asztalos segédek felvétetnek, Bodnár Jozsef asztalosnál. Bundi-utca.

EGY jó családból való fiu, órák tanonczul felvétetik, Kurián Gyula órásnál. Piacz-u. 42.

Eladás.

HOMOKKERT I. járás, 67. sz. a. 300 négyszög-öles telek, jó karban levő lakóházzal s termő szőlő ültetvényekkel eladó. Értesítést ad a Debreczeni első takarékbánktár titkárja.

MÁRAMAROSTÉCSON, Rettegi Imre elad több vagon, jó, réti szénát, ára alku szerint.

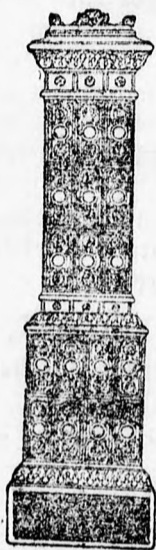
A HONVÉD UTCZÁNAK legszebb helyén 30-ik házszámmal szemben újonnan épült 4. szoba, fürdőszoba, konyha, kézi kamara, üveges verendával, 2 pince, 1 fás kamara külön udvarral augusztus hó 1-re, esetleg azonnal is kiadó. Értekezhetni lehet Hernády Pál Péterfia 61. sz.

TIZ DÁRAB „István“ gőzmalmi részvény eladó Czim a kiadóhivatalban.

KÉT jégszekrény, egy könnyű stráfkoozi eladó. Bethien-utca 29. szám.

SZÉCHENYI-KERTBEN 30. számú kert eladó, igen olcsóért Nyaralónak is a legszebb hely.

REMEK fajgalambok tulzaporodás miatt jutányosan eladók. Megtekinthetők Jókai-utca 52. szám.

Elismert legjobb minőségű
Eperjesi cserép-kályhák
leszállított árak mellett,

továbbá:

Főzőedények, takarékkonyhák, épületvasalások, gazdasági eszközök, tetőlemezek, mérlegek, revolverek, töltények

nagyválasztékban
a legjutányosabb árban kaphatók:

KOVÁCS GYULA vasüzletében
a „BIKA“ szálloda mellett.

Kufeké

Ezer
Orvos
ajánlja
mint

legjobb
táplálékot

egészséges és gyomorbeteg
Gyermeknek

Kitünően bevált

hányás, bélhurut, hasmenés,
szorulás stb. eseteiben.

Gyermek kitünően fejlőd-
nek általa és nem
szenvednek

**emésztési
zavarokban.**

Kapni gyógyszerárakban és droge-
riakban. Gyár **R. Kufeké**
BERGENDORF-
HAMBURG és WIEN, I.

**Gyermek-
liszt**

Uj árukat kaptam! és pedig olyan szép divatosokat, fehér és színes batisztokban, de ainek, cretonokban, női ruhaszövetekben, de különösen minden színű selymes ruhavászonokban, hogy aki igazán szép (nem régi állott) **kelmét** akar vásárolni az el ne mulassza a

1 méter finom Taft selyem

49 krajcár

Üzleti elvem: Élni és élni, hagyni!

„Maradék Áruházat“

a „BIKA“ szálloda mellett meglátogatni.